

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o čistení komunálnych odpadových vôd (prepracované znenie)

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LPEU/2022/631>

Materiál v pripomienkovom konaní do 08.02.2023

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom životného prostredia SR na základe uznesenie vlády SR č. 627/2013

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

V hodnotení smernice boli identifikované tri hlavné súbory pretrvávajúcich výziev, ktorými sa zaoberá návrh prepracovaného znenia smernice o čistení komunálnych odpadových vôd: **Pretrvávajúce znečistenie z komunálnych zdrojov**: smernica je zameraná na znečistenie, ktorého zdrojom sú domácnosti, pričom znečistené vody sa zbierajú a čistia v centralizovaných zariadeniach. Menšia pozornosť sa venuje iným zdrojom znečistenia v urbanizovaných územiach, ktoré sa v súčasnosti stávajú dominantnými (menšie mestá pod 2 000 EO, decentralizované zariadenia, znečistenie, ktorého zdrojom je zrážková voda). **Zosúladenie smernice s Európskou zelenou dohodou**: od prijatia smernice sa objavili nové spoločenské výzvy. V Európskej zelenej dohode sa stanovujú ambiciózne politické ciele na boj proti zmene klímy, posilnenie obehového hospodárstva EÚ a na obmedzenie zhoršovania stavu životného prostredia. **Nedostatočná a nerovnomerná úroveň riadenia**: Z hodnotenia a zo štúdií OECD vyplynulo, že úroveň výkonnosti a transparentnosti prevádzkovateľov sa v jednotlivých prípadoch značne líši.

Revízia smernice je jedným z cieľov Akčného plánu nulového znečistenia EÚ.

Postoj RÚZ k materiálu

V hodnotení smernice boli identifikované tri hlavné súbory pretrvávajúcich výziev, ktorými sa zaoberá návrh prepracovaného znenia smernice o čistení komunálnych odpadových vôd. **RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené pripomienky. Rozšírená zodpovednosť výrobcov zameraná na lieky, liečivá a kozmetické výrobky predstavuje zavedenie úplne nového systému v tejto oblasti, ktorý vyžaduje náročnú prípravu z pohľadu legislatívy, ako aj praktickej realizácie. Právna úprava uvedená v návrhu smernice je nedostatočná a vyžaduje dôkladné a detailné spracovanie. Náklady, ktoré majú výrobcovia v rámci rozšírenej zodpovednosti pokrývať nie sú jasne určené, čo vyvoláva pre výrobcov, ako aj iné dotknuté subjekty právnu neistotu.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

V zmysle čl. 9 návrhu smernice sa zavádza rozšírená zodpovednosť výrobcov, ktorí uvádzajú na trh ktorýkoľvek z výrobkov uvedených v prílohe III, teda lieky na humánne použitie a kozmetické výrobky. Výrobcovia by mali v zmysle rozšírenej zodpovednosti výrobcov pokrývať náklady na kvartálne čistenie komunálnych vôd v zmysle čl. 8 s cieľom odstrániť mikropolutanty pochádzajúce z týchto výrobkov, ktoré uvádzajú na trh, náklady na zber a overovanie údajov o výrobkoch uvádzaných na trh a ostatné náklady potrebné na uplatňovanie svojej rozšírenej zodpovednosti. V zmysle čl. 10 sa upravujú minimálne požiadavky na organizácie zodpovednosti výrobcov, ktorých musia byť výrobcovia členmi na uplatňovanie rozšírenej zodpovednosti výrobcov. Rozšírená zodpovednosť výrobcov zameraná na lieky, liečivá a kozmetické výrobky predstavuje zavedenie úplne nového systému v tejto oblasti, ktorý vyžaduje náročnú prípravu z pohľadu legislatívy, ako aj praktickej realizácie. Právna úprava uvedená v návrhu smernice je nedostatočná a vyžaduje dôkladné a detailné spracovanie. Náklady, ktoré majú výrobcovia v rámci rozšírenej zodpovednosti pokrývať nie sú jasne určené, čo vyvoláva pre výrobcov, ako aj iné dotknuté subjekty právnu neistotu. Pri takejto rozsiahlej finančnej, administratívnej, ako aj personálnej záťaži na podnikateľské prostredie je nevyhnutné, aby boli podmienky rozšírenej zodpovednosti výrobcov jasne stanovené. Taktiež, považujeme za potrebné, aby bola vykonaná riadna a podrobná analýza všetkých nákladov a prínosov navrhovanej právnej úpravy na podnikateľské

prostredie (vrátane MSP), ako aj na rozpočet verejnej správy, vzhľadom k tomu, že rozšírená zodpovednosť výrobcov sa bude týkať veľkého množstva výrobkov a v rámci SR poznáme len malé množstvo obdobných systémov. V zmysle čl. 26 návrhu smernice, ak dôjde k poškodeniu ľudského zdravia v dôsledku porušenia vnútroštátnych opatrení prijatých podľa tejto smernice, dotknuté osoby majú právo požadovať a získať náhradu tejto škody od príslušných FO alebo PO a prípadne od príslušných orgánov zodpovedných za toto porušenie. Ak existuje nárok na náhradu škody podložený dôkazmi, z ktorých možno predpokladať príčinnú súvislosť medzi škodou a porušením, dôkaz o tom, že dané porušenie nespôsobilo škodu ani k nej neprispelo, musí poskytnúť osoba zodpovedná za porušenie. Ustanovenia čl. 26 návrhu smernice o náhrade škody sa v zmysle uvedeného uplatňujú aj na výrobcov, na ktorých sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť. Možnosť dotknutých osôb požadovať náhradu škody od týchto výrobcov považujeme za neprípustnú. Výrobcovia si budú svoje povinnosti plniť prostredníctvom organizácie zodpovednosti výrobcov na začiatku celého reťazca súvisiaceho s čistením odpadových komunálnych vôd, pričom v ďalšej časti tohto reťazca nie je možné zodpovedať za činnosť iných subjektov (čističky komunálnych odpadových vôd a ďalšie povinné subjekty). Rovnako nie je prípustné, aby dôkazné bremeno pri preukazovaní náhrady škody niesli FO alebo PO, ktoré vykonávajú svoje povinnosti v zmysle návrhu smernice. Dôkazné bremeno by mali niesť osoby, ktoré požadujú náhradu škody, rovnako ako v civilnom konaní. Na základe vyššie uvedeného žiadame o prepracovanie návrhu smernice, ako aj o vyňatie úpravy rozšírenej zodpovednosti výrobcov z návrhu smernice, a o jej úpravu v samostatnom právnom predpise. Máme za to, že medzi právnou úpravou komunálnych odpadových vôd a rozšírenou zodpovednosťou výrobcov farmaceutických výrobkov neexistuje žiadna príčinná súvislosť na to, aby boli upravené v jednom právnom predpise. Takúto úpravu považujeme za neprehľadnú, nesystematickú a pre adresátov právnej normy zmätočnú.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LPEU/2022/631>